مبحث اشتغال از کتاب مبادی العربیة

- تعریف اشتغال
  - یک اسم مقدم
  - یک فعل متأخری که یا مشغول شده است با
    - ضمیر آن اسم مقدم
    - مضاف به ضمیر آن اسم مقدم
    - اسم اجنبی که متبوع تابعی است که ضمیر اسم مقدم در آن است
- شرط
  - اسم مقدم
    - از چیزهایی باشد که ابتداء به آن صحیح باشد
    - در نتیجه: اسم مقدم نباید نکره محض باشد
  - عامل متأخر
    - باید متصرف باشد
      - در نتیجه
        - فعل جامد
        - افعل تفضیل
        - صفت مشبهة
        - اسم فعل
        - مصدر
        - حروف
        - به عنوان عامل متأخر قرار نمی گیرند
  - اسم مقدم و عامل متأخر اگر آن عامل
    - فعل است
      - فاصله شدن جایز نیست
    - اسم فاعل است
      - فاصله شدن لازم است
- حالت های اعرابی اسم مقدم یا بیان مشغول عنه
  - وجوب نصب
    - زمانی که مشغول عنه بعد از ادوات مختص به فعل قرار گیرد مثل ادوات
      - شرط
      - عرض
      - تحضیض
      - استفهام غیر همزه
      - مشغول عنه
        - بعد از
          - قبل از ادوات صدارت طلب مثل
            - أدوات شرط
            - أدوات استفهام
            - أدوات تحضیض
            - لام ابتداء
            - کم خبریه
            - موصولات
            - حروف مشبهة بالفعل
          - إذا فجائیة
          - واو حالیة
  - وجوب رفع
  - ترجیح نصب
    - زمانی که مشغول عنه
      - قبل از فعل طلبی قرار گیرد مثل
        - فعل امر
          - امر به صیغه
          - امر به لام
        - فعل نهی
        - دعاء
      - بعد از
        - آدواتی که غالباً بعد از بر سر فعل می آید قرار گیرد مثل
          - ما، إن، لا نافیه
          - همزه استفهام
        - حرف عطف باشد که معطوف جمله فعلیه است
      - در جواب سوال منصوب قرار گیرد
  - ترجیح رفع
    - زمانی که موارد بالا نباشد
  - تساوی وجهین
- احکام
  - ذکر فعل محذوف که مشغول عنه را نصب می دهد جایز نیست وگرنه از باب اشتغال خارج می شود
  - تحضیض و استفهام به غیر از هیچ است مگر در ضرورت
  - در بین ادوات شرط، اشتغال به غیر از إن، لو و إذا صحیح است
  - از آنجا که نصب اسم مشغول عنه به فعل محذوف است جهت شناخت فعل محذوف باید ببینیم
    - تسلط فعل بعد به اسم مشغول عنه ممکن است
      - عین همان فعل را در تقدیر می گیریم
    - تسلط فعل بعد به اسم مشغول عنه ممکن نیست
      - هم معنای آن فعل را در تقدیر می گیریم
      - لازمه معنای آن فعل را در تقدیر می گیریم
  - اگر اسم مشغول عنه بعد از ادوات مختص به فعل رفع بگیرد باید آن را فاعل فعل محذوف بدانیم